

VALDRES TINGRETT

KJENNELSE

Avsagt:	13.12.2019
Sak nr.:	19-176739TVI-VALD
Dommer:	dommerfullmektig m/ spesiell fullmakt Sigrid Marie Tybring-Gjedde Morseth
Saken gjelder:	Begjæring om midlertidig forføyning

Pål Michel Hansen Belgau	Advokat Magnus Dæhlin
Are Fossum	Advokat Magnus Dæhlin
Ragnhild Røken Esbjug	Advokat Magnus Dæhlin
Vigdis Strøm	Advokat Magnus Dæhlin
Kjell Magnar Ulven	Advokat Magnus Dæhlin
Vidar Martinsen	Advokat Magnus Dæhlin
Eystein Gøttsching Holter	Advokat Magnus Dæhlin
Tage Martinsen	Advokat Magnus Dæhlin
Marianne Enger	Advokat Magnus Dæhlin
Kristin Jenssen	Advokat Magnus Dæhlin
Marianne Ragnhild Wimmer	Advokat Magnus Dæhlin
Kjell Johannes Johansen	Advokat Magnus Dæhlin
Jon Magnus Blegen	Advokat Magnus Dæhlin
Arild Thorstensen	Advokat Magnus Dæhlin
Bjørn Ivar Bronken Larssen	Advokat Magnus Dæhlin
Einar Hellum	Advokat Magnus Dæhlin
Axel Lund	Advokat Magnus Dæhlin
Jan Felberg	Advokat Magnus Dæhlin
Mette Groseth Langballe	Advokat Magnus Dæhlin
Tim Greni	Advokat Magnus Dæhlin
Hans Aksel Storslett	Advokat Magnus Dæhlin
Kristin Bråge Fjeldstad	Advokat Magnus Dæhlin
Jan Erik Skogen	Advokat Magnus Dæhlin
Vivi Høgstedt Strehl	Advokat Magnus Dæhlin
Sigrunn Marie Koller	Advokat Magnus Dæhlin
Inger Johanne Gudrun Wimmer	Advokat Magnus Dæhlin
Arve Wik	Advokat Magnus Dæhlin
Håkon Sigvard Sundklakk	Advokat Magnus Dæhlin

Torund Larsen
Nina Amelie Staib Stange
Eivind Wist
Terje Lillestøl Melaa
Didi Wenger
Gry Orfei Solbraa
Martin Andreas Strehl
Terje Larsen
Petter Elstrøm
Stine Agnete Thorstensen
Erik Aasrud
Karin Esther Fevang

Advokat Magnus Dæhlin
Advokat Magnus Dæhlin
Advokat Magnus Dæhlin
Advokat Magnus Dæhlin
Advokat Magnus Dæhlin
Advokat Magnus Dæhlin
Advokat Magnus Dæhlin
Advokat Magnus Dæhlin
Advokat Magnus Dæhlin
Advokat Magnus Dæhlin
Advokat Magnus Dæhlin
Advokat Magnus Dæhlin

mot

Lars Thon Byfuglien
Arne Braadland
Brøytesamvirket Nordfjellstølen SA,
under stiftelse

Advokat Svein-Erik Sveen
Advokat Svein-Erik Sveen
Advokat Svein-Erik Sveen

KJENNELSE

Tim Greni og Torund Larsen m.fl har begjært midlertidig forføyning overfor Lars Thon Byfuglien, Arne Braadland, Brøytesamvirket Nordfjellstølen SA, under stiftelse og Brøytesamvirket Nordfjellstølsen SA under stiftelse med krav om stans av brøyting på vegnettet nord for vinterparkeringsplassen på gbnr. 137/2 i Etnedal kommune.

Sakens bakgrunn

Sommeren 2017 gikk 16 personer med hytteeiendommer fradelt gnr. 137 bnr. 2 på Nordfjellstølen til rettsutgreiingssak ved Valdres jordskifterett for å få avklart hvorvidt deres veirett også omfatter retten til å brøyte veinettet. Veinettet omfatter hovedåren fra vinterparkeringsplassen og opp til Øverliakrysset og alle stikkveier som går ut fra denne, totalt tre – fire kilometer. Motparten i jordskiftesaken var grunneierne av gnr. 137, bnr. 2 i Etnedal. Fordi grunneierne av gnr. 103, bnr. 21 og 73 i Nord-Aurdal var andelshavere og medansvarlige for hovedveien, bla også de gjort til parter i saken. Valdres jordskifterett avsa dom 25. oktober 2018 på at de 16 hytteeierne har rett til å besørge vinterbrøyting av det veisystem, både hovedvei og sidegrener, som befinner seg på grunnen til gnr. 137, bnr. 2 nord for vinterparkeringsplassen ved Nordfjellstølen. Dommen ble anket til Eidsivating lagmannsrett, som ved beslutning av 25. februar 2019 ikke gav samtykke til fremme av anken. Avgjørelsen er rettskraftig.

Den 12. juni 2019 sendte saksøkerne i jordskiftesaken v/advokat Sveen ut brev til samtlige hytteeiere i området hvor de orienterte om at det ville bli igangsatt brøyting på veinettet vinteren 2019/2020. Det ble gitt informasjon om at brøyting ville skje slik at veien holdes åpen fra fredag til søndag, i vinterferien, påsken og ved andre vinterhøytider. Videre at det ville bli plassert autovern i Brattbakken, satt ut brøytestikker og skilt som informerte om kjøring opp og ned hovedveien på hele og halve time.

Saksøkerne i foreliggende sak, totalt 41 personer, var ikke parter i jordskiftesaken. Samtlige har hytter i stikkveiene ut fra hovedåren som går fra vinterparkeringsplassen og opp til Øverliakrysset på Nordfjellstølen. Ved brev av 9. juli 2019 motsatte de seg at brøyting kunne besluttes ensidig av et mindretall av brukerne av veien, og at brøyting uansett ikke kunne skje før det var fastsatt regler for gjennomføringen i de berørte veilag på strekningene.

Brøytetilhengerne fastholdt sin rett til å brøyte veiene i brev av 18. juli 2019, og listet opp flere sikkerhetstiltak som skulle gjennomføres for å trafikksikre brøytingen. Saksøkerne i foreliggende sak opprettholdt at brøyting av veinettet ikke kan skje uten forutgående behandling i veilagene.

Den 15. og 16. november 2019 ble det brøytet på veinettet, og den 26. november begjærte brøytemotstanderne midlertidig forføyning mot Lars Thon Byfuglien og Ole Kenneth

Hestekind, brøytemannskapet. Ved prosesskriv av 29. november ble begjæringen utvidet til også å omfatte Arne Braadland og Brøytesamvirket Nordfjellstølen SA. Saksøkerne frafalt senere begjæringen overfor Hestekind ved prosesskriv 3. desember 2019. Tilsvaret ble inngitt den 4. desember og rettsmøte til behandling av begjæringen ble holdt den 5. desember. Fra saksøkernes side møtte to partsrepresentanter som avga forklaring. Fra de saksøkte side møtte Lars Thon Byfyglien og Arne Braadland, som begge avga partsforklaring. Retten mottok ellers to vitneforklaringer og det ble fremlagt slik dokumentasjon som fremgår av rettsboken.

Saksøkerne har i det vesentlige anført:

Brøytingen er en rettsstridig krenkelse av deres rettigheter til bruk av veinettet, og dette er planlagt forfulgt rettslig i fremtiden. Det aktuelle i forbindelse med begjæring om midlertidig forføyning, er at den brøytingen som nå foregår er i strid med den fremgangsmåte som veglova forutsetter. Veglova § 55 angir at vinterbrøyting først kan iverksettes etter at det i de berørte veilagene er truffet beslutninger om hvordan brøytingen og bruk av veiene skal organiseres.

Hvordan og når brøyting skal skje kan ikke besluttes av et mindretall hytteeiere i området. Samtlige hytteeiere som benytter veisystemet i området utgjør et veilag, og det er disse som i fellesskap skal treffe beslutninger om bruken av veien, herunder fatte regler for eventuell snøbrøyting. Brøytingen som nå foregår er følgelig ulovlig.

I tillegg medfører brøytingen stor trafikkfare, med uforsvarlige kjøreforhold og utrygghet for alle brukerne av området. Flere av saksøkerne har benyttet scooter for å ankomme sine hytter, og når veien brøytes og strøs er ikke dette lenger mulig. De blir da henvist til å gå fra vinterparkeringen og opp til sine respektive hytter med all bagasje. I tillegg er flere av stikkveiene ikke egnet for tunge brøytebiler og vil bli ødelagt, og da kostbare å istandsette. Brøytingen utgjør en vesentlig skade og ulempe for saksøkerne.

Konsekvensen av et midlertidig brøyteforbud innebærer kun at forholdene på Nordfjellstølen blir slik de alltid har vært, og er derfor minimale for de saksøkte.

Det er på denne bakgrunn nødvendig med et midlertidig forbud frem til det er truffet bestemmelser om hvordan eventuell brøyting skal foregå. Dette må skje enten gjennom demokratisk prosess i veilagene eller ved at jordskifteretten fastsetter dette nærmere i en bruksordningssak.

De saksøkte har i det vesentlig anført:

Verken Lars Byfyglien eller Arne Braadland er rette saksøkte for begjæringen. Byfyglien er kun engasjert av Brøytesamvirket Nordfjellstølen for å brøyte veiene. Braadland er gift med en hytteeier som gjennom jordskifterettens dom har rett til å brøyte, men er ikke selv hjemmelshaver til noen eiendom i veinettet.

Det er ikke riktig at brøyting krever forutgående behandling og godkjenning i veilagene. Retten til å brøyte hele veinettet følger av jordskifterettens dom, og vil gjelde uavhengig av hva som bestemmes i eventuelle veilag.

Allerede på forsommeren ble det sendt ut informasjon til hytteeierne i området om når og hvordan brøyting ville skje, hvilke sikkerhetstiltak som ville bli truffet og hvor man kunne henvende seg for å få nærmere informasjon om brøytingen. Det ble invitert til et samarbeid.

Sikkerhetstiltakene er iverksatt av det brøytesamvirket som brøytetilhengerne er i gang med å stifte. Det er satt ut skilter for timekjøring, plassert ut en sandstrøtank og man har forsøkt å sette opp brøytestikker og autovern, men dette er blitt motarbeidet.

Brøytemannskapet har kontrakt på at det skal brøytes ved åtte cm snefall, altså ved behov. De skal samtidig besørge strøing om det er nødvendig. Det er lagt planer for mindre justeringer av skiløypene, slik at disse holdes adskilt fra Brattbakken. Det er ingen fare forbundet med brøytingen.

Brøytelaget har ønsket å foreta brøyting ett år for å høste erfaringer før man eventuelt fremmer bruksordningssak hos jordskifteretten. Det er fritt frem for alle interesserte å delta og være med å bestemme i brøytesamvirket. Ingen skade er skjedd om veinettet brøytes en sesong.

Ingen som ikke ønsker vinterbrøyting blir belastet med regninger for brøytingen. Vinterbrøytet vei medfører at hytteverdiene øker med 400-500 000 kroner.

Brøytingen medfører ingen fare, skade eller ulempe for noen involverte. Vilklårene for midlertidig forføyning er ikke tilstede.

Rettsens vurdering:

Partsforholdet

Retten finner at kun Brøytesamvirket Nordfjellstølen SA under stiftelse er rette saksøkte og at det har partsevne, jf. tvisteloven § 2-1 (2). Det vises i denne sammenheng til at det har en formalisert medlemskapsordning, egne midler, et tydelig formål og et styre som representerer dem utad. Blant annet har styret bedt Arne Braadland, som leder av sammenslutningen, om å inngå kontrakt om vinterbrøyting. Retten kan ikke se at partsevne er betinget av registrering i Brønnøysundregisteret.

Braadland har engasjert Byfuglien til å brøyte, og brøytingen utføres følgelig på vegne av Brøytesamvirket Nordfjellstølen SA. Rette saksøkt er imidlertid den som har engasjert noen

til å utføre den handlingen forføyningen skal stoppe, jf. LG-2005-117640. Brøytesamvirket har bestilt brøytingen og vil være forpliktet etter den midlertidige forføyningen.

Begjæringen om midlertidig forføyning avvises overfor Lars Thon Byfuglien og Arne Braadland.

Begjæring om midlertidig forføyning

Retten er kommet til at sikringsgrunnen ikke er sannsynliggjort, og avslår begjæringen på dette grunnlaget.

Etter tvisteloven § 34-2 kan midlertidig forføyning besluttes dersom både kravet det begjæres forføyning for og en sikringsgrunn er sannsynliggjort. Sikringsgrunn foreligger når den handling den midlertidige forføyning angir, stopp av brøyting, er nødvendig for å avverge en vesentlig skade eller ulempe, jf. tvisteloven § 34-1 (b). Beviskravet er sannsynlighetsovervekt.

Bestemmelsen gir anvisning på en konkret interesseavveining. I Rt. 2002 s. 108 uttalte kjæremålsutvalget at bokstav b åpnet for «en sammensatt vurdering av hvor viktig det omtvistede rettsforhold er for saksøkeren, hvor stort behov saksøkeren har for midlertidig forføyning, hvor inngripende en midlertidig forføyning vil være, saksøktes adferd m.v.».

Hva gjelder behovet for en midlertidig forføyning, anser ikke retten at forholdene i veinettet er kaotiske eller innebærer noen særskilt trafikkfare. Allerede ved brev av 12. juni 2019 ble samtlige hytteeiere varslet om at veiene ville bli brøytet til vinteren. Alle ble invitert til å delta i samarbeidet rundt gjennomføringen av brøytingen, og det ble gitt beskjed om hvilke sikkerhetstiltak som ville bli iverksatt. Disse er senere gjennomført. Skilt er satt opp for å sikre timekjøring og sand ligger klart når strøing er påkrevd. Autovern er anskaffet og forsøkt satt ut uten at det kan bebreides de saksøkte at dette ikke er gjennomført. Uansett er behovet for autovern liten midt i sesongen, når snøfall gjør brøytekanterne til naturlige autovern.

Videre har brøytemannskapet klare instruksjoner på at det skal brøytes og strøs ved behov. Byfuglien forklarte at han selv følger med på vær og føre, i tillegg til at han har en løpende dialog med brøytesamvirket. Brøytebilen holder en svært lav hastighet og har tid til å registrere mennesker i veinettet. Med en roterende lampe på taket og to blinkende lys som avgir en kraftig lysstråle er den både synlig og hørbar for alle ferdende. Brøytemannskapet er erfarne og etter rettens syn skjer brøytingen under forsvarlige og ordnede forhold. Timekjøring er skiltet og godt kjent for de som har tilhørighet i området. Reglene for gjennomføringen av brøytingen fremstår forsvarlige.

Det var uenigheter i rettsmøtet hvorvidt informasjonen om at det vil bli brøytet ved behov, og ikke bare i helger og høytider, var formidlet til samtlige hytteeiere. Retten tillegger ikke

dette noen betydning, all den tid dette faktisk er avtalt og finner sted. Byfuglien har erfaring som brøyter og anslo at det ikke vil være noe problem å holde veinettet åpent for trafikk. Dette innebærer at det vil være adkomstmulighet til hyttene vil være alle dager i uken. I tillegg har brøytemannskapet orientert om at gir man beskjed, kan brøyter lage oppstillingsplass for to biler utenfor alle hytter. Ordningen fremstår fleksibel for den som er interessert.

Retten ser heller ikke at scooterkjøringen vanskeligjøres i stor grad om veien brøytes. Byfuglien forklarte at en mulig løsning er at de dagene Brattbakken må strøs, kan det holdes en glippe åpen slik at scooteren kan kjøre utenom sanden. I tillegg kan man lage ramper slik at scooteren får hjelp over høye brøytekanter. Videre forklarte scooterfører Gjermund Urberg at det er mulig for ham å kjøre på strødd bakke, men at det vil slite på kjøretøyet og han må kjøre flere omganger fordi han ikke kan bruke slede. At disse omstendighetene vil kunne medføre økte scooterpriser anses ikke som en vesentlig ulempe. Det vil uansett fremdeles være mulig å parkere på vinterparkeringsplassen og gå opp, som det alltid har vært.

Å legge om en skiløype slik at den tas ut av Brattbakken og den trafikk som der vil skje, fremstår mer som en fornuftig løsning enn en ulempe. Retten kan ikke se at Brattbakken byr på større farer enn hva som er påregnelig i bakker hvor det både er biler og gående, heller ikke at krysningspunktet over Øverliakrysset er farligere enn andre kryss hvor bilvei møter skiløype.

Adgangen til enkelte hytter kan bli vanskeligere og mer tungvint om man ikke ønsker å benytte veien til bilkjøring, og det kan bli kostbart dersom en stikkvei må oppgraderes til kjørbar stand på vinterføre. Etter rettens syn er imidlertid ikke dette en vesentlig ulempe.

Videre finner retten at det foreligger oversiktlig og god informasjon om brøytingen. I brev sendt ut i juni ble samtlige hytteeiere opplyst om Facebook-siden Nyttig på Nordfjellstølen og det fremgår at brøytelaget vil publisere informasjon på denne. Siden er senere brukt til å formidle informasjon om brøytingen. Retten finner det uten betydning at man må bli godkjent av administrator for å få innpass i gruppen. I brevet inviteres også samtlige hytteeiere til å delta i samarbeidet om brøytingen og det innkalles også til et møte i den anledning. Torund Larsen forklarte at hun ikke kunne delta på møtet. Etter rettens syn er informasjonen tilgjengelig for den som ønsker den og retten er enig i at de saksøkte ikke kan bebreides for at informasjon ikke har tilkommet saksøkerne.

Av lovkommentarene til tvisteloven § 34-2 fremgår det at det har betydning hvorvidt andre ordninger eller forføyninger enn midlertidig forføyning står til rådighet. Slik retten ser det, foreligger andre tiltak, blant annet å kommunisere med brøytetilhengerne og brøytemannskapet. Retten bemerker i denne sammenheng at saksøkerne i over et halvt år har vært klar over at det vil finne sted brøyting denne sesongen, uten at de har involvert seg

i brøytsamvirket for å gjøre sitt for at deres synspunkter ble hørt. Denne passiviteten taler for at man i foreliggende sak ikke har det hasteelement som ofte kjennetegner midlertidige forføyninger.

Saksøkerne ønsker sitt hovedkrav – at brøyting av veinettet er ulovlig uten forutgående fastsettelse av regler for gjennomføring i veilagene – sikret gjennom den midlertidige forføyningen. Retten kan ikke se at en midlertidig forføyning er nødvendig for å sikre dette, eller at dette kravet på noen måte forspilles om brøyting tillates frem til eventuelle regler for gjennomføringen av brøyting fastsettes. Det vil falle ny snø til neste år og deres rettslige posisjon vil være den samme. Når man har høstet erfaringer med brøyting i en sesong, vil man også ha et bedre grunnlag for å kreve en eventuell bruksordningssak ved jordskifteretten.

Kravene til sannsynliggjøring av hovedkrav og sikringsgrunn er to selvstendige vilkår. Fordi retten er kommet til at sikringsgrunn ikke foreligger, finner den det ikke nødvendig å ta stilling til om hovedkravet er sannsynliggjort. Terskelen for å konstatere sikringsgrunn kan påvirkes av hvor klart det er at hovedkravet vil føre frem, jf. *Flock, Midlertidig sikring*, s. 107 hvor det uttales at det: «kan (...) være grunn til å lempe på kravene til sikringsgrunn der det synes utvilsomt at saksøkeren er berettiget etter det hovedkrav han gjør gjeldende». Retten finner imidlertid ikke at dette er tilfellet i foreliggende sak. Det er ikke utvilsomt slik at reglene for brøyting må fastsettes av enten et veilag eller ved en bruksordningssak for å være gyldige.

Etter dette er retten kommet til å ikke gi saksøkerne medhold i sin begjæring om midlertidig forføyning.

Sakskostnader:

Det følger av tvisteloven § 32-2 at det er de alminnelige sakskostnadsreglene i tvisteloven kapittel 20 som gjelder. De saksøkte har vunnet saken fullt ut og har krav på erstatning for sine sakskostnader, jf. tvisteloven § 20-2 første og annet ledd.

Advokat Sveen har fremlagt en salær oppgave på kroner 112 125 inkludert mva. I tillegg er det bedt om ytterligere 5000 kroner + mva. for det arbeid han har utført på vegne av Ole Kenneth Hestekind. Saksøkerne hadde ingen innsigelse til omkostningsoppgaven.

Etter tvisteloven § 20-5 første ledd skal full erstatning for sakskostnader dekke alle partens nødvendige kostnader. Ved vurderingen av hva som har vært nødvendig skal det legges vekt på om det ut fra betydningen av saken har vært rimelig å pådra dem.

Etter rettens syn er det ikke rimelig å tilkjenne ekstra sakskostnader for arbeid utført for Hestekind, utover det som allerede inngår i salær oppgaven. Det vises til at Hestekind ble

frafalt som part dagen før Sveen inngav tilsvar og det ikke har vært andre problemstillinger overfor ham enn for Byfuglien.

Etter dette fastsettes sakskostnadene til kroner 112 125.

SLUTNING

1. Begjæring om midlertidig forføyning avvises overfor Lars Thon Byfuglien og Arne Braadland.
2. Begjæringen om midlertidig forføyning forkastes.
3. I sakskostnader betaler Pål Michel Hansen Belgau, Are Fossum, Ragnhild Røken Esbjug, Vigdis Strøm, Kjell Magnar Ulven, Vidar Martinsen, Eystein Gøttsching Holter, Tage Martinsen, Marianne Enger, Kristin Jenssen, Marianne Ragnhild Wimmer, Kjell Johannes Johansen, Jon Magnus Blegen, Arild Thorstensen, Bjørn Ivar Bronken Larssen, Einar Hellum, Axel Lund, Jan Felberg, Mette Groseth Langballe, Tim Greni, Hans Aksel Storslett, Kristin Bråge Fjeldstad, Jan Erik Skogen, Vivi Høgstedt Strehl, Sigrunn Marie Koller, Inger Johanne Gudrun Wimmer, Arve Wik, Håkon Sigvard Sundklakk, Torund Larsen, Nina Amelie Staib Stange, Eivind Wist, Terje Lillestøl Melaa, Didi Wenger, Gry Orfei Solbraa, Martin Andreas Strehl, Terje Larsen, Petter Elstrøm, Stine Agnete Thorstensen, Erik Aasrud og Karin Esther Fevang til Lars Thon Byfuglien, Arne Braadland og Brøytesamvirket Nordfjellstølen SA 112 125 – etthundreogtolvtusenett hundreogtjuefem - kroner innen to uker etter forkynnelse av kjennelsen.

Retten hevet

Sigrid Marie Tybring-Gjedde Morseth

Veiledning om anke i sivile saker vedlegges.

Veiledning om anke i sivile saker

I sivile saker er det reglene i tvisteloven kapitler 29 og 30 som gjelder for anke. Reglene for anke over dommer, anke over kjennelser og anke over beslutninger er litt ulike. Nedenfor finner du mer informasjon og veiledning om reglene.

Ankefrist og gebyr

Fristen for å anke er én måned fra den dagen avgjørelsen ble gjort kjent for deg, hvis ikke retten har fastsatt en annen frist. Disse periodene tas ikke med når fristen beregnes (rettsferie):

- fra og med siste lørdag før palmesøndag til og med annen påskedag
- fra og med 1. juli til og med 15. august
- fra og med 24. desember til og med 3. januar

Den som anker, må betale behandlingsgebyr. Du kan få mer informasjon om gebyret fra den domstolen som har behandlet saken.

Hva må ankeerklæringen inneholde?

I ankeerklæringen må du nevne

- hvilken avgjørelse du anker
- hvilken domstol du anker til
- navn og adresse på parter, stedfortredere og prosessfullmektiger
- hva du mener er feil med den avgjørelsen som er tatt
- den faktiske og rettslige begrunnelsen for at det foreligger feil
- hvilke nye fakta, bevis eller rettslige begrunnelser du vil legge fram
- om anken gjelder hele avgjørelsen eller bare deler av den
- det kravet ankesaken gjelder, og hvilket resultat du krever
- grunnlaget for at retten kan behandle anken, dersom det har vært tvil om det
- hvordan du mener at anken skal behandles videre

Hvis du vil anke en tingrettsdom til lagmannsretten

Dommer fra tingretten kan ankes til lagmannsretten. Du kan anke en dom hvis du mener det er

- feil i de faktiske forholdene som retten har beskrevet i dommen
- feil i rettsanvendelsen (at loven er tolket feil)
- feil i saksbehandlingen

Hvis du ønsker å anke, må du sende en skriftlig ankeerklæring til den tingretten som har behandlet saken. Hvis du fører saken selv uten advokat, kan du møte opp i tingretten og anke muntlig. Retten kan tillate at også prosessfullmektiger som ikke er advokater, anker muntlig.

Det er vanligvis en muntlig forhandling i lagmannsretten som avgjør en anke over en dom. I ankebehandlingen skal lagmannsretten konsentrere seg om de delene av tingrettens avgjørelse som er omtvistet, og som det er knyttet tvil til.

Lagmannsretten kan nekte å behandle en anke hvis den kommer til at det er klart at dommen fra tingretten ikke vil bli endret. I tillegg kan retten nekte å behandle noen krav eller ankegrunner, selv om resten av anken blir behandlet.

Retten til å anke er begrenset i saker som gjelder formuesverdi under 125 000 kroner

Hvis anken gjelder en formuesverdi under 125 000 kroner, kreves det samtykke fra lagmannsretten for at anken skal kunne bli behandlet.

Når lagmannsretten vurderer om den skal gi samtykke, legger den vekt på

- sakens karakter
- partenes behov for å få saken prøvd på nytt
- om det ser ut til å være svakheter ved den avgjørelsen som er anket, eller ved behandlingen av saken

Hvis du vil anke en tingretts kjennelse eller beslutning til lagmannsretten

En *kjennelse* kan du som hovedregel anke på grunn av

- feil i de faktiske forholdene som retten har beskrevet i kjennelsen
- feil i rettsanvendelsen (at loven er tolket feil)
- feil i saksbehandlingen

Kjennelser som gjelder saksbehandlingen, og som er tatt på bakgrunn av skjønn, kan bare ankes dersom du mener at skjønnsutøvelsen er uforsvarlig eller klart urimelig.

En *beslutning* kan du bare anke hvis du mener

- at retten ikke hadde rett til å ta denne typen avgjørelse på det lovgrunnlaget, eller
- at avgjørelsen åpenbart er uforsvarlig eller urimelig

Hvis tingretten har avsagt dom i saken, kan tingrettens avgjørelser om saksbehandlingen ikke ankes særskilt. Da kan dommen isteden ankes på grunnlag av feil i saksbehandlingen.

Kjennelser og beslutninger anker du til den tingretten som har avsagt avgjørelsen. Anken avgjøres normalt ved kjennelse etter skriftlig behandling i lagmannsretten.

Hvis du vil anke lagmannsrettens avgjørelse til Høyesterett

Høyesterett er ankeinstans for lagmannsrettens avgjørelser.

Anke til Høyesterett over *dommer* krever alltid samtykke fra Høyesteretts ankeutvalg. Samtykke gis bare når anken gjelder spørsmål som har betydning utover den aktuelle saken, eller det av andre grunner er særlig viktig å få saken behandlet av Høyesterett. Anke over dommer avgjøres normalt etter muntlig forhandling.

Høyesteretts ankeutvalg kan nekte å ta anker over *kjennelser* og *beslutninger* til behandling.

Hvis de blir tatt til behandling, er det som regel hvis spørsmålet har betydning utover den aktuelle saken, hvis andre hensyn taler for at anken bør prøves, eller hvis saken reiser omfattende bevisspørsmål.

Når en anke over kjennelser og beslutninger i tingretten er avgjort ved kjennelse i lagmannsretten, kan avgjørelsen som hovedregel ikke ankes videre til Høyesterett.

Anke over lagmannsrettens kjennelser og beslutninger avgjøres normalt etter skriftlig behandling i Høyesteretts ankeutvalg.